

Deling av data er et gode for nasjonen Norge

Ole Petter Pedersen
i Norsk forening for jus og EDB, 8. februar 2021

Hva er Norges ambisjoner?

- «Det skal legges bedre til rette for viderebruk av åpne data. Viderebruk av offentlig informasjon handler om å gi næringsliv, forskere og sivilsamfunn tilgang til åpne data fra offentlig sektor på en måte som gjør at de kan brukes i nye sammenhenger, skape nye tjenester og gi økt verdiskaping»
Én digital offentlig sektor (2019)
- «Regjeringen ønsker at resultatene fra forskning som er finansiert av skattepenger skal være tilgjengelige for alle. (...) resultatene fra offentlig finansiert forskning skal bidra til verdiskaping og komme allmenheten til gode»
Om bakgrunnen for Aronsen-utvalget

Deling av data er et gode

- Informasjon kan brukes på mange forskjellige måter
- Hva det opprinnelig ble tenkt brukt til, kan være noe helt annet enn hva som viser seg å ha praktisk, samfunnsmessig eller økonomisk betydning
- Det er ikke dataene som er konkurransefordelen, men hodene og algoritmene som skal behandle dem

Data finansiert av det offentlige

- «Dine og mine skattepenger» brukes til å finansiere forskning, utredninger, analyser og annet som henter inn data.
- Rimelig å forvente en avkastning på den investeringen – inkludert data
- Data som befinner seg i en institusjon underlagt offentlighetsloven, er allerede i prinsippet offentlige
  - Med mindre opplysningene kan unntas offentlighet – et «hav» av unntaksmuligheter allerede
  - Forskningsdata er ikke annerledes enn andre data – ikke mer høyverdige enn andre opplysninger

Fordeler og ulemper ved deling

- Samfunnet får tilgang på mer informasjon
- Andre aktører kan ta informasjonen og utvikle nye varer og tjenester som ikke var tenkt på
- Enkelte får ikke et forsprang i konkurransen, bare fordi de vant fram i kampen om tildelingen av offentlige midler
- Den som samlet inn data, har ikke fordel av innsamlingen
- Risiko for at dataene dine brukes på måter du selv ikke planla
- Sum: Langt større fordeler for nasjonen Norge å dele data, enn å underlegge dem vern

Utfordringer i grenseland

- Hvor mye av forskningen må være offentlig finansiert, for å kreve deling av data?
- Hva med tilfeller der den offentlige finansieringen kommer i andre former (skatterabatter, kjøpsavtaler)?
- Hva er forskjellen på rådata og bearbeidede data?
- Hva med data som ikke så enkelt passer inn i et regneark?
- Er det forskjell på data fra deltakende observasjon og en spørreundersøkelse?

Trend: Vi deler data – og ønsker mer

- Covid-19
- Trafikkdata
- Værdata
- Kvikkleireundersøkelser

Hva bør vi gjøre framover?

- Ingen offentlig støtte uten pliktavlevering av data?
- Prioritere kvantitative data
- Færrest mulig hindre i lovverket
  - Utmerkede unntaksregler allerede
- Avgjørende: Ikke la diskusjon om viktige detaljer stoppe den overordnede ambisjonen som skal løses: Mer skal deles!